

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

АДВОКАТУРА В УКРАЇНІ
Методичні вказівки до самостійної роботи
для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «бакалавр»
денної та заочної форми навчання
за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійної програми
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Чернігів ЧНТУ 2019

Адвокатура в Україні. Методичні вказівки до самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право», спеціалізація «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Головка М.Б.– Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ, – 2019. - 36 с.

Укладач: Головка Михайло Борисович, професор кафедри кримінального права та правосуддя ЧНТУ, к.ю.н., доцент

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя, доктор юридичних наук, доцент.

Рецензент: Марущак Наталія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій ЧНТУ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “АДВОКАТУРА В УКРАЇНІ”.....	5
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни “Адвокатура в Україні”	5
1.2 Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю	9
1.3 Структура навчальної дисципліни	10
2. ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	11
Тема 1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури.....	11
Тема 2. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності	14
Тема 3. Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності	16
Тема 4. Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування.....	19
Тема 5. Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ.....	23
Тема 6. Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень	28
Тема 7. Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві	32
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	36

ВСТУП

Самостійна робота здобувача вищої освіти - основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Окремі питання навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти опрацьовують без викладача із наступним контролем.

Самостійне опрацювання програмного матеріалу (як обов'язкова форма навчання у закладі вищої освіти 3-4 рівня акредитації) завершує повне вивчення теоретичного змісту програми навчальної дисципліни.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні» є важливим етапом вивчення курсу та обов'язковим компонентом освітнього процесу в університеті. Зазначена робота виконується здобувачами вищої освіти в межах освітнього процесу з метою закріплення і поглиблення знань з цієї дисципліни, одержаних ними протягом аудиторного та самостійного навчання, а також їх застосування для комплексного вирішення конкретних фахових завдань.

Метою підготовки самостійної роботи є закріплення знань з відповідної теми навчальної дисципліни, що передбачає оволодіння методами наукового аналізу, самостійного вивчення законодавчих і літературних джерел, оформлення результатів науково-дослідної роботи.

Сутність самостійної роботи з навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні» полягає у відпрацюванні визначених викладачем по кожній темі питань. Виконана робота пред'являється викладачеві для перевірки та оцінки, а також врахування під час проведення підсумкового контролю. У процесі підготовки самостійної роботи здобувачі вищої освіти повинні провести ретельний аналіз, систематизацію та узагальнення відповідного матеріалу, порівняти погляди різних авторів на обрану проблематику дослідження, висловити й обґрунтувати власну позицію щодо розглянутих питань.

Здобувач вищої освіти повинен зосередити увагу передусім на об'єктивному висвітленні питань теми на підставі самостійної роботи з правовими актами. В контексті вказаного, особливого значення набуває власний аналіз змісту нормативно-правових актів, їх тлумачення та застосування. Водночас слід досконало вивчити монографічні дослідження, журнальні статті та підручники, переважно видані за останні роки. У разі, коли з досліджуваної теми відсутня єдина точка зору, здобувач вищої освіти повинен відмітити основні з них, висловити критичні зауваження щодо них та додаткові аргументи на користь тієї чи іншої позиції.

Результати опрацювання матеріалів, винесених для самостійного вивчення, включається до результатів оцінювання підсумкових залікових завдань.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “АДВОКАТУРА В УКРАЇНІ”

Метою викладання навчальної дисципліни “Адвокатура в Україні” є розкриття його значення в охороні інтересів громадян, юридичних осіб, отримання здобувачами вищої освіти необхідних знань адвокатури, а також виробити навички застосування кримінального, кримінально-процесуального, цивільного, цивільно-процесуального закону. У зв’язку із цим передбачається: з’ясування у процесі навчання поняття адвокатури, її значення, принципів та місця у системі права України; напрацювання здобувачами вищої освіти навичок тлумачення кримінально – правових, цивільно-правових, адміністративно-правових норм, їх застосування при розв’язанні задач, виконанні тестових завдань, підготовці проектів процесуальних документів тощо.

Завдання, які вирішуються в ході вивчення дисципліни:

- ознайомлення з відповідною термінологією та основними поняттями курсу «Адвокатура в Україні», побудованого на оновлених концептуальних підходах до визначення його структури та змісту, в якому систематизовані та комплексно проаналізовані норми діючого законодавства з питань діяльності адвокатів України.

- вивчення теоретичного матеріалу, поданого за модульним принципом організації навчального процесу.

- практичне засвоєння учбового матеріалу, набуття навичок і вмінь у застосуванні кримінального, кримінально-процесуального, цивільного, цивільно-процесуального, адміністративного, господарського законодавства.

- вивчення процесуального статусу адвоката та інших суб’єктів відповідних правовідносин у зв’язку із наданням їм юридичної допомоги.

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни “Адвокатура в Україні”

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика інституту адвокатури

Тема 1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури

Місце курсу в системі юридичних дисциплін. Визначення терміна і суті адвокатури. Організація правової допомоги на нижчих ступенях розвитку людського суспільства. Адвокатура в юридичному механізмі захисту прав людини.

Конституційний статус і завдання адвокатури. Засади державної політики України в галузі прав людини. Закон України « Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України « Про надання безоплатної правової допомоги», КПК України, ЦПК України, міжнародне право та інші нормативні акти, що регулюють адвокатську діяльність

Роль адвокатів у здійсненні правосуддя, захисті прав людини.

Формування професійної адвокатури в Україні у XIV-XVI ст. Регулювання діяльності адвоката в проекті Кодексу «Права, по которым судился малороссийский народ».

Запровадження адвокатури як самостійного правового інституту за судовою реформою 1864 року. Організація присяжної адвокатури за «Судовими статутами».

Видатні адвокати та їх захисні промови.

Судовий захист у перші роки радянської влади в Україні (1918-1922 рр). Організація захисту за Тимчасовим положенням про народні суди і революційні трибунали УСРР (1919 р.)

Правове оформлення інституту адвокатури за Положенням про адвокатуру Української РСР (1922 р).

Колегії захисників у кримінальних і цивільних справах, їх організаційна побудова та вдосконалення у період проведення судової реформи (1922, 1924 рр). Умови і порядок прийому до колегії захисників.

Запровадження інституту стажистів і практикантів (1927 р).

Оплата праці адвокатів. Регулювання оплати праці адвоката за нормативними актами 1965, 1975 рр.

Конституція УРСР 1978 р. і розвиток законодавства про адвокатуру. Положення про адвокатуру Української РСР 1980 р. Організаційна побудова адвокатури, прийом до колегії адвокатів, порядок надання юридичної допомоги. Права та обов'язки адвокатів. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. Державне керівництво адвокатурою.

Тема 2. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності

Визначення адвокатури згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Завдання адвокатури.

Адвокатське бюро, порядок створення. Адвокатські об'єднання, порядок створення. Засади діяльності адвокатських об'єднань, їх правовий статус.

Договір про надання правової допомоги. Форма та зміст договору про надання правової допомоги. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правової допомоги. Гонорар.

Принцип верховенства права. Принцип законності. Принцип незалежності. Принцип конфіденційності. Принцип уникнення конфлікту інтересів.

Засади адвокатського самоврядування. Завдання адвокатського самоврядування. Національна асоціація адвокатів України. організаційні форми адвокатського самоврядування. Конференція адвокатів регіону. Рада адвокатів регіону. Голова ради адвокатів регіону.

Тема 3. Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності

Вимоги до особи, яка виявила намір бути адвокатом. Допуск до складання кваліфікаційного іспиту. Стажування. Індивідуальна практика адвоката. Присяга адвоката. Функції адвокатів.

Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури. Дисциплінарна палата. Дисциплінарне провадження проти адвокатів. Дисциплінарні стягнення, які застосовуються щодо адвокатів. Розгляд дисциплінарної справи. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія. Оскарження рішення про накладання дисциплінарного стягнення. Зняття стягнення.

Заборона втручання і перешкоджання здійсненню адвокатської діяльності. Заборона вимагання від адвоката, його помічника, стажиста надання відомостей, що є адвокатською таємницею. Заборона проведення щодо адвоката оперативно-розшукових заходів без дозволу суду. Заборона проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності. Рівність прав адвоката з іншими учасниками провадження. Гарантування адвокату право на забезпечення безпеки під час участі у кримінальному провадженні. Заборона залучати адвоката до конфіденційного співробітництва під час проведення оперативно-розшукових заходів. Заборона втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом. Заборона втручання у правову позицію адвоката.

Змістовний модуль 2. Участь адвоката в кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному судочинстві

Тема 4. Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування

Адвокат - захисник підозрюваного. Правові можливості захисника-адвоката під час досудового розслідування. Роль адвоката при затриманні особи. Момент допуску адвоката до участі в справі. Запобіжні заходи щодо затримання особи. Перша зустріч із клієнтом. Збирання адвокатом доказів, їх оцінка. Участь адвоката при проведенні слідчих (розшукових) дій. Побудова позиції захисту. Ознайомлення з матеріалами провадження під час досудового розслідування та у зв'язку із закінченням кримінального провадження. Оскарження дій та рішень слідчого прокурора, слідчого судді під час розслідування справи.

Адвокат - представник потерпілого. Адвокат - представник цивільного відповідача. Адвокат - представник цивільного позивача. Участь адвоката при проведенні слідчих дій за участю потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача. З'ясування фактичних обставин справи і узгодження позиції із клієнтом. Способи збирання доказів адвокатом. Заявлення адвокатом клопотань.

Тема 5. Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ.

Вивчення матеріалів справи в суді. Участь захисника в суді першої інстанції. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка. Судові дебати. Захисна промова, її форма, зміст, тактичні прийоми, виголошення промови. Право захисника на репліку.

Позов в кримінальному провадженні. Правові підстави допуску адвоката до справи.

Тема 6. Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень

Складання апеляційної скарги та її узгодження із підзахисним. Вивчення матеріалів справи в суді. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка. Особливості допиту в апеляційній інстанції. Особливості участі адвоката в суді касаційної інстанції.

Тема 7. Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві

Правові підстави участі адвоката у цивільній справі. Права та обов'язки адвоката-представника позивача, відповідача, третіх осіб. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві. Робота адвоката в процесі підготовки цивільної справи до судового розгляду. Складання позовної заяви, інших документів. Підготовка заперечень проти позову. Подача процесуальних документів до суду. Розробка і відстоювання правової позиції. Участь адвоката у розгляді заяв і клопотань. Участь адвоката у дослідженні доказів. Промова адвоката в цивільному провадженні.

Колізія позиції адвоката-представника і довірителя. Відмова адвоката від ведення справи.

Правові підстави участі адвоката у адміністративній справі.

Робота адвоката в процесі підготовки справи про адміністративне правопорушення.

Прийняття доручення в господарській справі. Досудова підготовка справи. Підготовка позовної заяви адвокатом. дослідження передумов права на пред'явлення претензії й позову. Етап вибору відповідача. Розробка правової позиції у справі, виявлення лінії спору. складання тексту позовної заяви. Особливість участі у справі кількох відповідачів.

1.2 Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю

Загальна кількість годин за навчальним планом: лекц. - 14 год./4 год., сем. – 16 год/4 год., сам.роб. - 60 год./82 год. Всього - 90 год. /90 год. VII семестр / VIII семестр. Форма завершення навчання: диференційований залік / диференційований залік.

1.3 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Пр.	Лаб.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інституту адвокатури в Україні						
1	Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури.	14/14	2/0	2/0	-	10/14
2	Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності.	14/18	2/2	2/2	-	10/14
3	Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності.	14/13	2/0	2/0	-	10/13
Разом за змістовим модулем 1		42/45	6/2	6/2	-	30/41
Змістовий модуль 2. Участь адвоката в кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному судочинстві						
4	Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування.	11/12	2/0	2/2	-	7/10
5	Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ	11/12	2/2	2/0	-	7/10
6	Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень.	12/10	2/0	2/0	-	8/10
7	Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві.	14/11	2/0	4/0	-	8/11
Разом за змістовим модулем 2		48/45	8/2	10/2	-	30/41
Усього годин за дисципліну		90/90	14/4	16/4	-	60/82

2. ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури

1. Історичні аспекти становлення адвокатури та адвокатської діяльності. Еволюція суспільних відносин як засада виникнення та існування адвокатури та адвокатської діяльності. Адвокатура Греції та Риму.

2. Організація адвокатури за Литовськими статутами. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится малороссийский народ». Адвокатура у період судової реформи 1864 р. Розвиток адвокатури в радянський період.

3. Розвиток демократичних засад організації адвокатури та адвокатської діяльності в Україні.

4. Адвокатура та адвокатська діяльність в контексті Конституції України, Кримінального процесуального кодексу, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших нормативно-правових документів.

Тестові завдання

1. У середині 30-х років ХХ ст. в адвокатурі України переважали:

- А) колективні форми організації роботи;
- Б) індивідуальні форми організації роботи.

2. Терміни «адвокатура» та «адвокат» у радянській адвокатурі було введено:

- А) постановою НКЮ «Про реорганізацію колегій захисників» (1927 р.);
- Б) Основами судоустрою СРСР і союзних республік 1924 року;
- В) Положенням про адвокатуру 1939 року.

3. У період окупації 1941—1944 років відповідно до нормативних актів, якими регулювалася діяльність адвокатури:

- А) порушення прав людини допускалися;
- Б) порушення прав людини не допускалися.

4. Під час окупації:

- А) було прийнято спеціальні нормативні акти, якими регулювалася діяльність адвокатури;
- Б) захист здійснювався на підставі довоєнних нормативних актів.

5. На нижчих стадіях розвитку людського суспільства:

- А) правозаступництво було невіддільне від судового представництва;
- Б) поняття представництва не існувало;

В) правозаступництво було відокремлене від представництва.

6. У стародавні часи більшість адвокатів була:

- А) ораторами;
- Б) правозаступниками;
- В) священнослужителями.

7. У добу середньовіччя найдовший термін підготовки до адвокатської діяльності передбачався:

- А) в Німеччині;
- Б) у Франції;
- В) в Англії.

8. Основних рис адвокатура почала набувати:

- А) з XII ст.;
- Б) з XIX ст.;
- В) з XVI ст.

9. Розвиток світової адвокатури почався:

- А) з грецької адвокатури;
- Б) з китайської адвокатури;
- В) з римської адвокатури.

10. «Товариш» — це:

- А) заступник голови Ради повірених;
- Б) помічник голови Ради повірених;
- В) приватний повірений.

Рекомендована література

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С.18-24.

2. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року) // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – Київ, 1996. – С. 12-17.

3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про%20адвокатуру%20та%20адвокатську%20діяльність>

5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/про%20безоплатну%20правову%20допомогу>
6. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури від 09 червня 2017 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vkdkka.org/polojennia2017/>
7. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 4-5 липня 2014 року № 78 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/09/2019-06-26-reglament-VKDKA.pdf>
8. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-п>
9. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 9 червня 2017 року http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf
10. Проект "Історія адвокатури України"// [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://www.facebook.com/history.advocacy.ukraine?ref=aymt_homepage_panel
11. Матвеев П. Історія адвокатури. Правовий статус адвокатури, адвокатська діяльність / П. Матвеев // Юридичний журнал. – 2013. – № 1. – С. 114–132.
12. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
13. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
14. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
15. Панкратова М. Е. Возникновение института адвокатуры из патроната Древнего Рима / М. Е. Панкратова, С. А. Соловьев // Современное право. – 2012. – № 10. – С. 139–142.
16. Святоцький О.Д. Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката: У 2 ч. /О.Д. Святоцький. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. - 832 с.
17. Святоцький О.Д., Медведчук В.В. Адвокатура : історія і сучасність. – Київ.: «Ін Юре», 1997. – 290 с.
18. Святоцький О.Д., Медведчук В.В. Адвокатура. Історія і сучасність/ О.Д. Святоцький, В.В. Медведчук.- К.: Ін Юре, 2001.- 307 с.
19. Святоцький О.Д., Михеєнко М.М. Адвокатура України/ О.Д. Святоцький, М.М. Михеєнко – К.: Ін Юре, 2007. –169 с.
20. Фіолевський Д. П. Адвокатура : підручник / Д. П. Фіолевський. – К. : Правова єдність, 2014. – С. 624.

Тема 2. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності

1. Поняття та завдання адвокатури України.
2. Види адвокатської діяльності.
3. Організаційні форми адвокатської діяльності.
4. Заборона втручання і перешкоджання здійсненню адвокатської діяльності.
5. Заборона вимагання від адвоката, його помічника, стажиста надання відомостей, що є адвокатською таємницею.
6. Заборона проведення щодо адвоката оперативно-розшукових заходів без дозволу суду.
7. Заборона проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності.
8. Рівність прав адвоката з іншими учасниками провадження.
9. Гарантування адвокату право на забезпечення безпеки під час участі у кримінальному провадженні.
10. Заборона залучати адвоката до конфіденційного співробітництва під час проведення оперативно-розшукових заходів.
11. Заборона втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом. Заборона втручання у правову позицію адвоката.
12. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.

Практична ситуація 1

15 листопада 2015 року слідчим СВ Соборного районного відділення поліції у м. Дніпропетровську в порядку ст. 208 КПК України затримано гр-на Манжулу О.В. за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України.

Захисник Манжули О.В. - адвокат Бушенко П.С., ознайомившись з матеріалами досудового розслідування в порядку ст. 221 КПК, вирішив звернутися до прокурора Жовтневого району м. Дніпропетровська зі скаргою на рішення слідчого про затримання підозрюваного, оскільки вважав, що передбачені ч. 1 ст. 208 КПК підстави для цього відсутні.

Завдання: скласти скаргу на рішення слідчого про затримання підозрюваного Манжули О.В.

Практична ситуація 2

Визнавши зібрані під час досудового розслідування докази достатніми для складання обвинувального акта, слідчий за дорученням прокурора повідомив підозрюваного Манжулу О.В. та його захисника Бушенко П.С. про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування. Згідно з отриманим повідомленням, підозрюваний Манжула О.В.

і адвокат Бушенко П.С. для ознайомлення з матеріалами досудового розслідування повинні прибути до слідчого 10 грудня 2015 року о 12 годині.

Оскільки адвокату Бушенко П.С. 10 та 11 грудня 2015 року необхідно брати участь у судовому розгляді по іншому кримінальному провадженню, він звернувся до слідчого з письмовим клопотанням перенести ознайомлення з матеріалами досудового розслідування на 12.12.2015 року.

***Завдання:** скласти клопотання про перенесення дати ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.*

Рекомендована література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Порядок складання кваліфікаційних іспитів у регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісіях адвокатури: Затв. протоколом Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури України при Кабінеті Міністрів України від 1 жовтня 1999 р. №6/2 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: uazakon.com/document/.../inx52926.htm.
5. Азаров Ю. Що заважає адвокатурі працювати злагоджено? / Ю. Азаров // Право України. – 1998. – №3. – С. 38-40.
6. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
7. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
8. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
9. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
10. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
11. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
12. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практич. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук,

проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.

13. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синеокий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.

14. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.

15. Шкарупа В.К. Адвокатура України: навч. посіб.: 2-ге вид., випр. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – К.: Знання, 2008. – 398 с.

16. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практ. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.

17. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

Тема 3. Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності

1. Підстави та порядок зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

2. Вимоги до посади адвоката. Допуск до складання кваліфікаційного іспиту. Стажування. Індивідуальна практика адвоката. Присяга адвоката. Функції адвокатів.

3. Національна асоціація адвокатів України.

4. Організаційні форми адвокатського самоврядування.

5. Конференція адвокатів регіону.

6. Рада адвокатів регіону.

7. Голова ради адвокатів регіону.

8. Професійні права та обов'язки адвоката.

9. Порядок набуття, зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Практична ситуація 1

15 грудня 2015 року підозрюваний Манжула О.В. та його захисник Бушенко П.С. знову були викликані до слідчого, який пред'явив підозрюваному ухвалу слідчого судді про проведення обшуку за його місцем проживання. Після цього слідчий, двоє понятих та четверо працівників карного розшуку разом з Бушенко П.С. і Манжулою О.В. прибули до місця проживання останнього.

Під час проведення обшуку в однокімнатній квартирі Манжули О.В., один із працівників карного розшуку у тумбочці в кімнаті виявив плетений ланцюжок довжиною 30 см із металу жовтого кольору з биркою, на якій була позначка „583 проба”. Ознайомившись з протоколом обшуку, адвокат Бушенко

П.С. в заключній його частині зазначив: „Обшук проведений з грубим порушенням вимог КПК України, що ставить під сумнів достовірність результатів цієї слідчої (розшукової) дії. Факти цих порушень будуть викладені мною в окремому документі”.

У своєму запереченні щодо порядку проведення обшуку, адвокат Бушенко П.С. зазначив:

1) слідчий, достовірно знаючи про те, що обшук буде здійснюватись в однокімнатній квартирі, неправомірно залучив до його проведення чотирьох працівників карного розшуку, а сам відсторонився від пошукових дій;

2) працівники кримінальної поліції здійснювали пошукові дії одночасно у всіх приміщеннях квартири;

3) поняті під час обшуку знаходились у загальному коридорі квартири, у зв'язку з чим не мали можливості спостерігати за діями кожного із працівників карного розшуку;

4) підозрюваний Манжула О.В. був позбавлений можливості контролювати дії працівників поліції, оскільки разом з понятими перебував у загальному коридорі квартири.

Підготовлене заперечення адвокат направив слідчому для приєднання до матеріалів досудового розслідування.

Завдання: скласти заперечення щодо порядку проведення обшуку за місцем проживання Манжули О.В.

Практична ситуація 2

Виходячи з того, що під час проведення обшуку за місцем проживання підозрюваного Манжули О.В. слідчим і працівниками кримінальної поліції грубо порушені вимоги кримінального процесуального законодавства, адвокат Бушенко П.С. звернувся до слідчого з клопотанням про визнання отриманих в ході обшуку фактичних даних недопустимими доказами.

Завдання:

1. Розкрийте порядок визнання фактичних даних недопустимим доказом.

2. Складіть клопотання про визнання результатів обшуку недопустимим доказом.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби - перелік документів, складання яких передбачається програмою). За результатами самостійної підготовки здобувачі вищої освіти повинні уміти забезпечувати захист осіб під час досудового розслідування кримінальних проваджень, напрацювати навички по складанню адвокатських запитів, клопотань про проведення необхідних слідчих (розшукових) дій, заперечень щодо порядку їх проведення, клопотань про визнання доказів недопустимими.

Рекомендована література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
5. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
6. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
7. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
8. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
9. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
10. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практич. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
11. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синеокий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.
12. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.
13. Шкарупа В.К. Адвокатура України: навч. посіб.: 2-ге вид., випр. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – К.: Знання, 2008. – 398 с.
14. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практич. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.
15. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

Тема 4. Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування

1. Зустріч захисника з підозрюваним, з'ясування обставин справи і підготовка плану захисту. Пошук слідчих помилок і тактика їх використання захисником на досудовому розслідуванні.
2. Процесуальна природа клопотань і скарг захисника, тактика їх надання під час досудового розслідування.
3. Участь сторони захисту в доказуванні під час досудового розслідування.
4. Захист при повідомленні про підозру.
5. Збирання даних, що характеризують підозрюваного, як засіб захисту.
6. Порядок та підстави оскарження стороною захисту рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій.
7. Дії сторони захисту при продовженні строку досудового розслідування.
8. Підтвердження стороною захисту факту надання їй доступу до матеріалів.
9. Обов'язок сторони захисту за запитом прокурора надати доступ до будь-яких речових доказів або їх частин, документів або їх копій, до житла чи іншого володіння, якщо вони знаходяться у володінні або під контролем сторони захисту, якщо сторона захисту має намір використати відомості, що містяться в них, як докази у суді.

Практична ситуація 1

10.11.2015 року до адвоката Бушенка П.С. звернувся за правовою допомогою гр-н Манжула Олександр Володимирович, 1980 р.н., який повідомив, що його декілька разів викликали до слідчого Соборного районного відділення поліції м. Дніпропетровська. Під час спілкувань із слідчим йому стало відомо, що він запідозрений у пограбуванні якогось ювеліра 01.11.2015 року поблизу буд. № 2 по вул. Гоголя в м. Дніпропетровську. Зі слів слідчого, найближчим часом йому буде повідомлено про підозру у вчиненні цього кримінального правопорушення.

Зв'язавшись із слідчим, адвокат вияснив, що через декілька днів Манжулі О.В. дійсно буде повідомлено про підозру.

Уклавши з Манжулою О.В. договір про надання правової допомоги, адвокат Бушенко П.С. спершу вирішив зібрати відомості, які характеризують особистість Манжули О.В., для чого направив у різні інстанції адвокатські запити.

Завдання: скласти адвокатський запит на отримання характеристики за місцем проживання Манжули О.В.

Практична ситуація 2

Із повідомлення про підозру, врученого Манжулі О.В., випливає, що він 01.11.2015 року близько 9 год. при вході в під'їзд будинку № 2 по вул. Гоголя в м. Дніпропетровську зустрів Заваду О.О. і, завдавши йому удар кулаком в обличчя, відкрито викрав у потерпілого різноманітні ювелірні прикраси загальною вартістю 10 тис. грн. Внаслідок нанесеного удару Заваді О.О. заподіяні легкі тілесні ушкодження, які не призвели до короткочасного розладу здоров'я або короткочасної втрати працездатності.

Дії Манжули О.В. слідчий кваліфікував за ч. 2 ст. 186 КК України.

Під час допиту як підозрюваного Манжула О.В. свою причетність до вчинення злочину щодо Завади О.О. заперечував, заявляючи, що у зазначений час перебував за місцем свого проживання і цей факт можуть підтвердити його дружина та матір.

Виходячи з цих показань Манжули О.В., адвокат Бушенко П.С. звернувся до слідчого з письмовим клопотанням про виклик і допит як свідків матері та дружини Манжули О.В., а також проведення установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу - належного Манжулі О.В. мобільного телефону в день вчинення пограбування Завади О.О.

Завдання: скласти клопотання про проведення цих слідчих (розшукових) дій.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1. - Ст. 1 з наступними змінами.
4. Закон України від 25 лютого 1994 року „Про судову експертизу” // Голос України від 21 квітня 1994 року.
5. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.
6. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. - (Закони України).
7. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.

8. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
9. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
10. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
11. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
12. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практик. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
13. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
14. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практик. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
15. Бірюкова А. Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами / А. Бірюкова // Юридична Україна. – 2005.-№1. - С.49.
16. Борзих Н.В. Проблеми надання юридичної допомоги адвокатом за призначенням / Н.В.Борзих // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. 2008. № 3(398). – С. 303-310.
17. Борзих Н.В. Діяльність захисника на досудових стадіях кримінального процесу та при судовому розгляді справи: монографія / Н.В. Борзих. – Донецьк: «Ноулідж», 2010. - 113 с.
18. Главацький І.Ю. Діяльність адвоката – захисника у кримінальному процесі: Навчальний посібник / І. Ю Главацький. – Київ: Атіка. – 2003. – 352 с.
19. Зейкан Я.П. Захист у кримінальній справі: Науково-практичний коментар (Вид. третє, стереотипне) / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2007. – 600 с.
20. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.
21. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія і практика: Монографія / В.Т. Маляренко. - Київ: „Ін Юре”, 2004.
22. Молдован В.В. Порівняльне кримінально-процесуальне право: Україна, ФРН, Франція, Англія, США: Навч. посіб. / В. В. Молдован, А. В. Молдован. – Київ: Юрінком Інтер, 1998.

23. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми. Монографія / В.О. Попелюшко. – Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009.

24. Тертишник В.М. Верховенство права та забезпечення встановлення істини в кримінальному процесі України: монографія / В.М. Тертишник. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2009.

25. Тесленко М. Право кожного бути вільним у виборі захисника своїх прав / М. Тесленко // Право України. – 2002. – № 3. – С. 55– 8.

26. Тертишник В.М, Михайлова Н.В. Функція захисту у кримінальному судочинстві / Тертишник В.М, Михайлова Н.В // Право і суспільство. – 2010. – №6. – С. 229-233.

27. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: Монографія /А.М. Титов. – Донецьк, 2005.

28. Яновська О. Г. Оскарження адвокатом рішень, дій чи бездіяльності слідчого, прокурора та слідчого судді під час досудового розслідування: наук.-практ. посіб. / О. Г. Яновська; Акад. адвокатури України. – Київ: Прецедент, 2013. – 32 с.

29. Яновська О. Г. Адвокатура та судова риторика: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / О. Г. Яновська. – Київ: КНЕУ, 2008 – 156 с.

30. Яновська О. Г. Адвокатура України: навч. посіб. / О. Г. Яновська. – Київ: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

31. Яновська О. Г. Ефективна реалізація функцій обвинувачення та захисту як умова змагального кримінального судочинства / О. Г. Яновська // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: юридичні науки. – 2013. – № 2 (96). – С. 16-19.

32. Яновська О. Г. Змагальні засади процесу доказування в кримінальному провадженні / О. Г. Яновська // Юрид. Україна. – 2013. – № 8. – С. 77-82.

33. Яновська О. Г. Концептуальні засади функціонування і розвитку змагального кримінального судочинства: моногр. / О. Г. Яновська ; Нац. акад. внутр. справ. – Київ: Прецедент, 2011. – 303 с.

34. Яновська О. Г. Окремі питання забезпечення адвокатом ефективного захисту прав людини на стадії досудового розслідування / О. Г. Яновська // Часоп. Акад. адвокатури України: електрон. наук. фах. видання. – 2013. – № 2 (19) 2013 [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/Chaau/2013-2/19koprks.pdf>

35. Яновська О. Г. Процесуальні форми протестної діяльності адвоката в кримінальному провадженні / О. Г. Яновська // Право України. – 2013. – № 11. – С. 165-172.

36. Яновська О. Г. Рівноправність сторін в процесі доказування: проблеми правозастосування / О. Г. Яновська // Актуальні проблеми доказування в кримінальному провадженні: матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-

конференції (м. Одеса, 27 листоп. 2013 р.). – Одеса: Юрид. л-ра, 2013. – С. 174-178.

Тема 5. Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ

1. Участь сторони захисту у підготовчому провадженні.
2. Права обвинуваченого (підсудного) та його захисника під час судового провадження.
3. Порядок та підстави застосування науково-технічних засобів стороною захисту в суді.
4. Методика представлення доказів у судовому провадженні.
5. Сторона захисту у судових дебатах.
6. Останнє слово обвинуваченого (підсудного) та його зміст.

Практична ситуація 1

Розглянувши скаргу адвоката Бушенка Р.С., прокурор Жовтневого району м. Дніпропетровська повідомив йому, що дії слідчого є правомірними, підстав для звільнення підозрюваного Манжули О.А. з ІТТ не має.

17.11.2015 року слідчий звернувся до слідчого судді Жовтневого районного суду м. Дніпро з клопотанням про обрання щодо підозрюваного Манжули О.В. запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. В обґрунтування свого клопотання слідчий зазначив, що в ході досудового розслідування зібрані підстави для застосування зазначеного запобіжного заходу, крім цього, існує один із ризиків, передбачений ч. 1 ст. 177 КПК, а саме, що Манжула О.В. буде переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду”.

Вважаючи, що підстави для застосування до Манжули О.В. зазначеного запобіжного заходу відсутні, адвокат Бушенко П.С., готуючись до участі в судовому засіданні, свої доводи виклав у складеній в письмовій формі промові.

В ній він зазначив, що:

1) на даний момент підозра про вчинення Манжулою О.В. злочину не має достатнього підтвердження;

2) тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом, який застосовується виключно у разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим ст. 177 КПК. Таких доводів у клопотанні слідчого не приведено;

3) клопотання слідчого містить тільки трафаретну вказівку про те, що Манжула О.В, знаходячись на волі, „буде переховуватися від органів досудового розслідування та/або суду”. Жодних фактичних даних, які вказували б на таку можливу поведінку підозрюваного, ні клопотання, ні матеріали досудового розслідування не містять;

4) Манжула О.В. має постійне місце проживання та роботу, на його утриманні перебуває безробітна дружина і трирічна дочка;

5) він раніше не притягувався ні до адміністративної, ні до кримінальної відповідальності, виключно позитивно характеризується за місцем проживання та роботи.

б) при таких обставинах Манжুলі О.В. доцільно обрати запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання.

Завдання: скласти захисну промову адвоката під час розгляду питання про обрання підозрюваному запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби - перелік документів, складання яких передбачається програмою). За результатами проведення занять здобувачі вищої освіти повинні уміти здійснювати захист осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження, напрацювати навички по складанню скарги на затримання підозрюваного, захисної промови під час розгляду питання про застосування запобіжного заходу.

Практична ситуація 2

Ознайомившись з матеріалами досудового розслідування, адвокат Бушенко П.С. виявив, що слідчий провів не всі слідчі (розшукові) дії, необхідність щодо проведення яких зазначалася у раніше поданих клопотаннях. Так, з незрозумілих причин слідчий не допитав дружину підозрюваного, не здійснив установлення місцезнаходження належного Манжুলі О.В. мобільного телефону в день пограбування Завади О.О.

Зразу ж після виявлення неповноти досудового розслідування, адвокат Бушенко П.С. склав повторне клопотання про проведення цих слідчих (розшукових) дій і приєднав його до протоколу ознайомлення з матеріалами досудового розслідування.

Завдання: скласти повторне клопотання про проведення допиту свідка, установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби - перелік документів, складання яких передбачається програмою). За результатами проведення занять здобувачі вищої освіти повинні уміти здійснювати захист осіб на етапі закінчення досудового розслідування, напрацювати навички по складанню необхідних клопотань.

Практична ситуація 3

Після виступу в судових дебатах по цьому кримінальному провадженню прокурора, обвинуваченого Задериноги С.С., свою захисну промову проголосив захисник обвинуваченого - адвокат Гулькін Г.Г. У заключній частині промови він звернувся до суду з проханням винести по даній справі виправдувальний

вирок у зв'язку з відсутністю у діях Задериноги С.С. складу кримінального правопорушення. Своє прохання Гулькін Г.Г., окрім викладених вище порушень порядку проведення обшуку, обґрунтував такими доводами:

1) дописана в кінці протоколу обшуку фраза *«Как пояснил Задеринога С.С. все вышеперечисленное, кроме изъятых документов, принадлежит ему»*, наявність якої на момент підписання протоколу заперечує Задеринога С.С., є нічим іншим, як фальсифікацією цього документа слідчим.

Висновок стосовно фальсифікації даного документа знаходить своє повне підтвердження фактичними даними, які містяться у:

- «Висновку № 3034-16 від 21 січня судової технічної експертизи документів по кримінальному провадженню № 0000000000000111», яка була проведена судовим експертом лабораторії криміналістичних досліджень Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз;

- «Висновку № 2207 від 12 лютого за результатами проведення фізико-хімічного експертного дослідження матеріалів документів», яке було здійснене за клопотанням сторони захисту судовим експертом Київської незалежної судово-експертної установи;

2) подальші дії слідчих щодо виявленого під час обшуку ножа також носили неправомірний характер. За своєю сутністю вони стали продовженням тієї протиправності, якою супроводжувався обшук в автомобілі «Порше Каєн» 5.09.2012 року. Так, виявлений ніж разом з іншими знайденими в автомобілі предметами був поміщений в поліетиленовий пакет під № 3. Відсутність зазначення у протоколі про упакування ножа та, особливо, опечатування поліетиленового пакету № 3, в який він був поміщений, свідчить про одне - ніякого опечатування поліетиленового пакета під № 3 слідчий Гарбузов Д.Д. не здійснював.

В такому стані вилучений з даного автомобіля ніж до дня передачі матеріалів кримінального провадження іншому слідчому (Юркіну Ю.Ю.) знаходився у когось із працівників Шевченківського РВ. Це давало їм мати вільний доступ до цих предметів і що завгодно з ними робити, в тому числі створювати штучні докази. Доказами цього є:

а) використання невідомими особами протягом тривалого часу мобільного телефону, який був вилучений під час обшуку в автомобілі і покладений у поліетиленовий пакет № 3 разом вилученим ножем;

б) усі предмети, які були вилучені слідчим Гарбузовим Д.Д. з автомобіля Задериноги С.С., надійшли до слідчого Юркіна Ю.Ю. не в 3 (трьох) пакетах, як це вказувалося в протоколі обшуку, а в одному загальному, в якому ще був один пакет жовтого кольору з 6 (шістьма) ключами. В цьому загальному пакеті були відсутні деякі вилучені під час обшуку предмети, а саме - папка з документами, а також поліетиленовий пакет з документами;

в) ніж, що потрапив до слідчого Юркіна Ю.Ю., не є тим ножем, який був вилучений під час обшуку в автомобілі «Порш Каєн». За своїми ознаками він суттєво відрізняється від ножа, виявленого в автомобілі Задериноги С.С.;

3) є всі підстави стверджувати, що ніж, який потрапив до НДЕКЦ при ГУМВС України в Дніпропетровській області на експертизу, також не є тим ножем, якого оглядав слідчий Гарбузов Д.Д. Як видно із результатів огляду ножа експертом, він за своїми ознаками суттєво відрізняється від тих, які були виявлені при огляді Гарбузов Д.Д.

Виходячи з цього, є достовірним, що вже після проведеного Юркіним огляду якась особа замінила ніж, що оглядався в цей день, на інший, який і був наданий експертам для дослідження.

4) експертиза ножа проводилась некомпетентною особою, оскільки експерт Чуркін О.О. не зареєстрований в Єдиному реєстрі судових експертів України.

Виходячи з цих встановлених фактів та обставин, адвокат Гулькін Г.Г. зазначив, що всі ці встановлені неправомірні дії слідчих, пов'язані з виявленням і вилученням ножа в автомобілі «Порше Каєн», його оглядом і зберіганням, направленням на експертизу, вказують тільки на одне - інкримінування Задеринозі С.С. злочину, передбаченого ч. 2 ст. 263 КК України, ґрунтується на сфальсифікованих доказах.

Завдання:

- від імені адвоката Гулькіна Г.Г. скласти захисну промову по цьому кримінальному провадженню.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби - перелік документів, складання яких передбачається програмою). За результатами проведення занять здобувачі вищої освіти повинні уміти забезпечувати захист осіб під час судового провадження у першій інстанції, напрацьовувати навички по складанню необхідних клопотань, а також захисної промови адвоката.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий на пленарному засіданні в Страсбурзі у жовтні 1988 р.
4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. - № 911-VIII зі змінами.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII ВВР - 2015, № 40-41.
6. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” //

Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1 (з наступними змінами та доповненнями).

7. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.

8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» // Газета «Голос України» від 16.07.2016 р. – № 132-133.

9. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. – (Закони України).

10. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.

11. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань. Затв. наказом Генерального прокурора України № 69 від 17 серпня 2012 року.

12. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.

13. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.

14. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.

15. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.

16. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.

17. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с

18. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практич. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.

19. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.

20. Михайленко А.Р. Расследование преступлений: законность и обеспечение прав граждан. Научно-практическое издание. - К.: Юринком Интер, 1999.

21. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: монографія /

В.О.Попелюшко. - Острого: Вид-во Нац. ун-ту „Острозька академія”, 2009. - 634 с.

22. Сімонович Д.В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / Д.В. Сімонович. - Х.: НикаНова, 2011. - 272 с.

23. Тертишник В.М. Захисник у змагальному кримінальному процесі / В. Тертишник // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2010. - № 12. - С. 90-95.

24. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: монографія / А.М. Титов. - Донецьк, 2005. - 244 с.

25. Уваров В.Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія / В.Г. Уваров; за заг. ред. д-ра юрид. наук В.М. Тертишника. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2012. - 268 с.

Тема 6. Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень

1. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку, порядок і строки апеляційного оскарження.

2. Підготовка апеляції на вирок (ухвалу) суду, її зміст. Доповнення, зміна і відкликання апеляції.

3. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку, порядок і строки касаційного оскарження.

4. Підготовка касаційної скарги на судові рішення та її зміст.

5. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом України. Строк і порядок подання заяви про перегляд судового рішення Верховним Судом України.

6. Участь сторони захисту в суді під час перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами.

Практична ситуація 1

Шевченківським районним судом м. Дніпропетровська розглядається кримінальне провадження № 0000000000000111 за обвинуваченням Шурупкіна А.В. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України.

З обвинувального акта випливає, що він 31.12.2014 року, близько 22 год., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, разом зі своїм знайомими Романовим П.М., Ващенком О.Г. і Дуськіним Р.С. знаходився в автомобілі, що належить Романову П.М., в районі зупинки громадського транспорту „16-та міськкікарня” на проспекті Б. Хмельницького у м. Дніпропетровську. В ході сварки, яка раптово виникла між Шурупкіним А.В. і потерпілим Затулівітер В.А. на ґрунті неприязних стосунків, обвинувачений, діючи з прямим умислом,

направленим на заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, завдав Затулівітер В.А. скляною пляшкою 0,5 л із залишками пива, удар по голові. Після того, як від удару пляшка розбилася, Шурупкін А.В. ще декілька разів ударив потерпілого кулаком по голові.

Під час досудового розслідування Романов П.М., Вашенко О.Г. і Дуськін Р.С. допитані не були, оскільки на виклики до слідчого не з'являлись, а привід до них не застосовувався.

***Завдання:** скласти клопотання про допит цих свідків.*

Практична ситуація 2

Після декількох проведених судових засідань по цьому кримінальному провадженню, Шурупкін А.В. був доставлений до лікарні зі скаргами на болі в області серця, де йому діагностували міокардит і негайно госпіталізували. Зараз обвинувачений перебуває на стаціонарному лікуванні у кардіологічному відділенні обласної лікарні ім. Мечнікова. Це виключає можливість його явки до суду протягом тривалого часу, що підтверджується медичною довідкою лікарні.

***Завдання:** скласти клопотання про зупинення провадження у зв'язку з тяжким захворюванням обвинуваченого.*

Практична ситуація 3

Шевченківським районним судом м. Дніпропетровська розглядається кримінальне провадження № 0000000000000111 за обвинуваченням Задериноги у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 263 КК України.

Із обвинувального акта випливає, що „25 грудня поточного року в період часу з 21.00 до 22.00 год., поблизу супермаркету „Варус”, розташованого за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Панікахи, буд. 3, в ході проведення обшуку належного Задеринозі С.С. автомобіля „Порш Каєн” держ. ном. АЕ 4545 ЕВ, яким він постійно користувався, у відділенні лівої передньої дверці з боку водія виявлено та вилучено предмет у вигляді ножа довжиною 350 мм. Згідно з висновком експерта № 60/04-666 від 27 грудня вилучений ніж є мисливським ножом загального призначення, виготовленим саморобним способом та відноситься до категорії холодної зброї колючої дії, який Задеринога С.С. умисно переміщував у своєму транспортному засобі, тобто носив без передбаченого законом дозволу

Умисні дії Задериноги С.С., що виразилися в носінні холодної зброї без передбаченого законом дозволу, кваліфікуються за ч. 2 ст. 263 КК України”.

З матеріалів провадження видно, що вказана слідча (розшукова) дія проведена з грубим порушенням кримінального процесуального законодавства. Зокрема, слідчий Гарбузов Д.Д. провів цю дію за відсутності Задериноги С.С., якого працівники поліції тримали на відстані 10 м від автомобіля, поняті Павлов П.П. і Дубов Д.Д. на початку обшуку не були

присутні, пошукові дії в автомобілі здійснювали одночасно чотири працівники карного розшуку.

***Завдання:** скласти клопотання про визнання фактичних даних, отриманих під час обшуку, недопустимим доказом.*

Практична ситуація 4

За наслідками розгляду цього кримінального провадження 20 лютого Шевченківським районним судом м. Дніпропетровська винесено обвинувальний вирок, яким обвинувачений Задеринога С.С. був визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 263

КК України, йому призначено покарання у виді позбавлення волі строком на два роки.

Не погодившись з цим вирокком суду, адвокат Гулькін Г.Г. за проханням свого підзахисного Задериноги С.С. звернувся до Апеляційного суду Дніпропетровської області з апеляційною скаргою. В обґрунтування апеляційної скарги Гулькін В.В. вказав всі доводи, які були викладені ним у своїй захисній промові в суді першої інстанції.

***Завдання:** від імені адвоката Гулькіна Г.Г. скласти апеляційну скаргу на вирок суду по цьому кримінальному провадженню.*

Практична ситуація 5

За результатами розгляду поданої Гулькіним Г.Г. апеляційної скарги на вирок Шевченківського районного суду м. Дніпропетровська від 20 лютого, Апеляційний суд Дніпропетровської області своєю ухвалою від 30 березня вирок суду скасував і закрит кримінальне провадження щодо обвинуваченого Задериноги С.С. на підставі п 2 ч. 1 ст. 284 КПК України (встановлена відсутність в діянні складу кримінального правопорушення).

На цю ухвалу апеляційного суду прокурором подано касаційну скаргу до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ, в якій просить скасувати зазначене рішення апеляційної інстанції, а вирок суду першої інстанції залишити в силі.

Вивчивши касаційну скаргу прокурора, адвокат Гулькін В.В. подав на неї заперечення.

***Завдання:** від імені адвоката Гулькіна Г.Г. скласти заперечення на касаційну скаргу прокурора по цьому кримінальному провадженню.*

***Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби - перелік документів, складання яких передбачається програмою).** За результатами проведення занять здобувачі вищої освіти повинні уміти забезпечувати захист осіб під час апеляційного і касаційного провадження, напрацювати навички по складанню апеляційної та касаційної скарг, заперечень на них.*

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий на пленарному засіданні в Страсбурзі у жовтні 1988 р.
4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. - № 911-VIII зі змінами станом на 24.12.2015.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII ВВР - 2015, № 40-41.
6. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1 (з наступними змінами та доповненнями).
7. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.
8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» // Газета «Голос України» від 16.07.2016 р. – № 132-133.
9. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.
10. Закон України № 69 від 17 грудня 2012 року „Про внесення змін до деяких законів України” // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - № 10. - Ст. 10.
11. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. 8 „Про застосування законодавства, яке забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві” // Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (1973-2004): Офіційне видання / За заг. ред. В.Т. Маляренка. - К., 2004.
12. Главацький І.Ю. Діяльність адвоката-захисника у кримінальному процесі. – К.: Атіка, 2003. – 352 с.
13. Зейкан Я.П. Право на захист в кримінальному процесі. – К., 2004.
14. Зейкан Я.П. Право на захист у кримінальному процесі. Зразки процесуальних актів: Збірник. - К.: Юридична практика, 2005. - 384 с.
15. Зейкан Я.П. Захист у кримінальній справі: Науково-практичний коментар / Я.П. Зейкан. – Вид. четверте, стереотипне. – К.: КНТ, 2009. – 600 с.
16. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.
17. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: монографія / В.О. Попелюшко. - Острог: Вид-во Нац. ун-ту „Острозька академія”, 2009. - 634 с.
18. Сімонович Д.В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / Д.В. Сімонович. - Х.: НикаНова, 2011. - 272 с.

19. Тертишник В.М. Захисник у змагальному кримінальному процесі / В. Тертишник // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2010. - № 12. - С. 90-95.

20. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: монографія / А.М. Титов. - Донецьк, 2005. - 244 с.

21. Уваров В.Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія / В.Г. Уваров; за заг. ред. д-ра юрид. наук В.М. Тертишника. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2012. - 268 с.

Тема 7. Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві

1. Правові можливості сприяння адвоката-представника відмові позивача від позову, визнанню позову відповідачем та укладанню мирової угоди. Підготовка заперечень проти позову.

2. Порядок оскарження адвокатом-представником судових рішень, які набули законної сили.

3. Особливості доказів та доказування у цивільних справах.

4. Форма і зміст позовної заяви в цивільному процесі.

5. Участь адвоката-представника у провадженні у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання.

6. Тактика виконання адвокатського доручення за основними категоріями господарських справ.

Практична ситуація 1

У справі про поділ спадкового майна адвокат Петренко І.В. представляє в суді інтереси позивачки Золотарьової О.М. Під час судового засідання адвокат заявив клопотання про затвердження мирової угоди, сторонами в якій виступав він та відповідач. Суд відмовив у задоволенні клопотання, оскільки, на його думку, такий важливий крок має право здійснити лише особисто позивачка, а не її адвокат-представник.

Чи має право адвокат укладати мирову угоду? Чим підтверджуються його повноваження? (Відповідь має бути обґрунтована посиланням на статті чинного цивільного процесуального законодавства України).

Завдання:

Визначте, яким документом підтверджуються повноваження адвоката, та складіть його.

Практична ситуація 2

Позивач громадянин Требухов О.Т. уклав угоду про надання правової допомоги та представництво у суді з адвокатом Федоренком Є.М., оскільки

вважав, що не зможе особисто брати участь у процесі через відрядження. Проте він повернувся раніше і з'явився у судові засідання. Відповідач громадян Орлов Л.В. заявив клопотання про недопущення Требухова О.Т. до участі у справі, оскільки участь у ній вже бере його адвокат. Суд відмовив у задоволенні клопотання відповідача.

Чи правильні дії суду? Чи обґрунтовані доводи відповідача?

Завдання: підготуйте проект угоди Федоренка з Требуховим про надання правової допомоги з метою представництва у суді.

Практична ситуація 3

До адвоката звернувся громадянин Я. (відповідач) з проханням про відвід судді П. Громадянин Я. з'ясував, що суддя П. перебуває у близьких стосунках з позивачкою, зустрічається з нею поза судом, тому у нього є побоювання з приводу того, що суд винесене упереджене та незаконне рішення у справі.

Завдання: підготуйте заяву про відвід судді.

Практична ситуація 4

До адвоката Дворниченка М.Б звернувся громадянин Єфименко О.Д. з проханням оскаржити дії державного виконавця, що в порядку примусового виконання прибув до місця проживання боржника, тобто до нього, для опису майна і накладення арешту о 22 год. 45 хв. Вдома була його дружина, яка двері в квартиру не відчинила, пославшись на пізній час. Через півгодини державний виконавець з'явився з понятими і, зламавши дверний замок, проник до квартири і описав меблевий гарнітур, телевізор “Sony”, фортепіано “Україна”, книжкову шафу, 2 ліжки і 2 столи та інше майно (на загальну суму 48 тис. грн). Дружина Єфименка просила залишити сім'ї обідній стіл, а також не включати до акта опису електрогітару, оскільки її син Євген (16 років) є учасником музичного ансамблю “Фотон”, а електрогітара потрібна йому для репетицій концертів. Вона просила не включати до опису і деякі інші речі, оскільки розмір боргу становить лиш є 1700 грн., проте державний виконавець прохання залишив без задоволення.

Завдання: дайте оцінку діям державного виконавця. Складіть скаргу на дії державного виконавця.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. - (Закони України).
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/цивільний%20кодекс%20україни> 109.

4. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> Цивільний процесуальний кодекс України.

5. Господарський кодекс України: Закон України від від 16 січ. 2003 р. № 436-IV [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

6. Адвокатура України: Навчальний посібник: У 2 кн. / За ред. Доктора юридичних наук, професора С.Я. Фурси. - К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2007. – 940 с.

7. Гузь Л.Є. Підготовка справ про спадкування до судового розгляду / Л.Є Гузь, М.С.Лайкова – Х., Фактор, 2014 – 80с.

8. Дрейзіна Д. Правова позиція адвоката як підстава прийняття доручення на ведення цивільної справи в суді // Правовий часопис Донецького університету. - 2005. - № 1. - С. 57.

9. Задніпровський О. Адвокатура і арбітражний суд // Право України. - 1997. - № 8. - С. 65-72.

10. Зейкан Я.П. Захист у господарській справі: Нуково-практ. коментар: / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2010. – 536 с.

11. Кравчук В. Тактика цивільного процесу: робота з судом// Підприємництво, господарство і право. - 2002. - № 10. - С. 21-26.

12. Кройтер В.А. Защита прав и интересов в суде: комментарии, образцы заявлений в суд, нормативные акты: Научно-практическое пособие. Х.: Эспанда. - 1999. - 185 с.

13. Організація роботи адвокатури в Україні: навч. посіб. / Т.Б. Вільчик, О.М. Овчаренко, А.В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І.Є Марочкіна. - Х.: Право, 2014. - 392 с.

14. Павлуник І. Особливості участі адвоката у цивільному процесі // Право України. - 1999. - № 9. - С. 62-65.

15. Подготовка адвоката к участию в рассмотрении гражданского дела. Методические рекомендации Киевского ОНИИ адвокатуры. - К., 1985. - 90 с.

16. Процесуальні документи у сфері цивільно-правових відносин (зразки документів, коментарі, роз'яснення): Навчально-практичний посібник - 3-тє вид., доп. і перероб. / М.Д. Бойко, М.А. Хазін. - К.: Атіка, 2012. - 620 с.

17. Святоцький О.Д., Медведчук В.В. Адвокатура: історія і сучасність. - К.: Ін Юре. - 1997. – 320 с.

18. Святоцький О.Д., Михеєнко М.М. Адвокатура України: Навч. посіб. для студентів юрид. вищих. навч. закладів і фак. - К.: Ін Юре. - 1997. – 224 с.

19. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: проблемы становления и перспективы развития: Монография. - Запорожье: ЗНУ, 2007. - 432 с.

20. Стасюк Р. Роль адвоката у захисті прав та законних інтересів громадян та юридичних осіб у суді // Юридична Україна. - 2003. - № 1. - С.79.

21. Штефан М.И., Дрижчаная Е.Г, Гусев Е.В. Представительство граждан в суде. - К., 1991. - 150 с.
22. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Адвокат у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006. – 448 с.
23. Яновская А. Адвокат и гражданский процесс: наболевшее // Юридическая практика. - 2000. - № 29. - С. 22-27.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовлені здобувачами вищої освіти реферати можуть заслуховуватися та обговорюватися в ході відповідних занять або без доповіді перевіряються викладачем. Вони обов'язково оцінюються і можуть бути основою для подальшої наукової роботи. Крім, рефератів здобувачі вищої освіти мають вирішувати практичні ситуації, за результатами яких повинні скласти процесуальні документи, зазначені у завданнях до практичних ситуацій.

Увесь комплекс індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти може бути оцінений максимально до 10 балів. Критерії оцінювання індивідуальної роботи визначаються рівнем виконання всіх вимог до написання й захисту реферату: визначенням проблеми й обґрунтування її актуальності, повноти розкриття теми, сформульованих висновків, аналізом різних точок на проблему й логічності викладеної власної позиції, дотримання обсягу та зовнішнього оформлення тощо.

Невиконання здобувачем вищої освіти індивідуальної роботи є підставою для його недопуску до перевірки підсумкового контролю знань.